

Besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg

Ontheffing Wet natuurbescherming

art. 3.1, lid 1, Wnb

art. 3.5, lid 1, Wnb

Voor de bouw en exploitatie van een windpark

Zaaknummer: 2018-200723

Kenmerk: 2018/51473   d.d. 2 augustus 2018

Verzonden: 6 augustus 2018

INHOUDSOPGAVE

1	Besluit.....	3
1.1	Rechtsbescherming	5
1.2	Inwerkingtreding.....	5
2	Voorschriften	6
2.1	Algemene voorschriften	6
2.2	Specifieke (soort)voorschriften	7
2.3	Overige voorschriften	7
3	Procedure.....	9
3.1	Aanvraag.....	9
3.2	Bevoegd gezag	9
3.3	Vorbereidingsprocedure.....	9
4	Overwegingen	10
4.1	Beschermingsregimes Vogelrichtlijnsoorten § 3.1 en Habitatrichtlijnsoorten § 3.2	10
	Op 30 januari 2018 hebben wij ontvangen van Burgerwindpark Ospeldijk BV een aanvraag om ontheffing van het in artikel 3.1, lid 1, Wnb opgenomen verbod om exemplaren van de in hoofdstuk 1 genoemde 27 Vogelrichtlijnsoorten opzettelijk te doden. Daarnaast ziet de aanvraag om ontheffing van het in artikel 3.5, lid 1, Wnb opgenomen verbod op het opzettelijk doden van de in hoofdstuk 1 genoemde 5 vleermuissoorten. De aanvraag om ontheffing wordt aangevraagd voor een periode van 40 jaar (1 januari 2019- 1 januari 2049).	10
4.2	Omschrijving aanvraag	10
4.3	27 Vogelrichtlijnsoorten en 5 Habitatrichtlijnsoorten	12
4.3.1	Andere bevredigende oplossing	12
4.3.2	Belang	12
4.3.3	Staat van instandhouding	14
4.4	Conclusie	15
4.4.1	27 Vogelrichtlijnsoorten - art. 3.1, lid 1, Wnb	15
4.4.2	5 vleermuissoorten - art. 3.5, lid 1, Wnb	15
4.4.3	Ten overvloede	15
4.4.4	Zorgplicht	15

1 Besluit

Gedeputeerde Staten van Limburg hebben op 30 januari 2018, een aanvraag om ontheffing als bedoeld in de artikelen 3.3 en 3.8 Wet natuurbescherming (Wnb) ontvangen van XXX.

De aanvraag om ontheffing voor het (voorwaardelijk) opzettelijk doden van meerdere beschermde soorten ten gevolge van het bouwen en het exploiteren van een windpark van 2 windturbines, gelegen aan de Bientjesrandweg in Ospel in de gemeente Nedeweert, in het leefgebied van diverse vogel- en vleermuissoorten. De 2 genoemde windturbines maken onderdeel uit van een windpark van in totaal 4 windturbines. De gedane onderzoeken zijn gedaan voor het gehele windpark van 4 windturbines. Voor 2 van deze windturbines is de XXX de exploitant en tevens de aanvrager. Deze ontheffing wordt dan ook op naam gesteld van de XXX en heeft betrekking op de noordoostelijk gelegen windturbines 3 en 4. Ten aanzien van de zuidwestelijk gelegen windturbines 1 en 2 is separaat een ontheffingsaanvraag (zaaknummer 2018-200722) gedaan.

De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer 2018-200723.

Gedeputeerde Staten van Limburg besluiten, gelet op de artikelen 3.3 en 3.8 Wnb en gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing:

1. aan XXX ontheffing te verlenen. Deze ontheffing wordt verleend in het kader van bouw en het in werking hebben van een windpark van 2 windturbines, gelegen aan de Vennendijk in Ospel gelegen in de gemeente Nederweert;
2. dat ontheffing wordt verleend van de volgende verboden handelingen:
  - het opzettelijk doden van de vleermuisexemplaren van de in de onderstaande tabel opgenomen 5 vleermuissoorten, artikel 3.5, lid 1, Wnb:

Gewone dwergvleermuis
Ruige dwergvleermuis
Laatvlieger
Rosse Vleermuis
Gewone Grootoorvleermuis

- het opzettelijk doden van exemplaren van de in onderstaande tabel genoemde 27 Vogelrichtlijnsoorten, artikel 3.1, lid 1, Wnb:

Boerenzwaluw	Houtsnip	Zwartkop	Vink
Fitis	Witte Kwikstaart	Kleine Karekiet	Kramsvogel
Gele Kwikstraat	Merel	Spreeuw	Waterhoen
Gierzwaluw	Huiszwaluw	Kneu	Houtduif
Graspieper	Rietgors	Tjiftjaf	Roodborst
Heggenmus	Zanglijster	Veldleeuwerik	Koperwiek
Holenduif	Kievit	Kolgans	

3. dat aan deze ontheffing de in hoofdstuk 2 vermelde voorschriften verbonden zijn;
4. dat de ontheffing wordt verleend voor de periode 1 januari 2019 tot en met 1 januari 2049;
5. dat de aanvraag en de bijbehorende stukken ontvangen op 30 januari 2018, deel uitmaken van deze ontheffing, behoudens en voor zover daarvan bij dit besluit niet wordt afgeweken.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

drs. M.G.P.I. Arts
Kwartiermaker Vergunningen
Toezicht en Handhaving (VTH)

1.1 Rechtsbescherming

Als dit besluit uw belang rechtstreeks raakt en u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent, kunt u bezwaar maken. U moet dan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten: de naam en het adres van de indiener, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht alsmede de redenen van het bezwaar (motivering). Het bezwaarschrift moet worden gericht aan: Gedeputeerde Staten van Limburg, Juridische Zaken en Inkoop, team Rechtsbescherming, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.limburg.nl.

Het indienen van een bezwaarschrift heeft geen schorsende werking. Als u een bezwaarschrift heeft ingediend, dan kunt u tevens een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg, locatie Maastricht, Postbus 1988, 6201 BZ Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.rechtspraak.nl.

1.2 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking na toezending of uitreiking aan de belanghebbende(n) tot wie het besluit is gericht, onder wie begrepen de aanvrager. Indien de voorzieningenrechter positief beslist op een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening als bedoeld in artikel 8:81 van de Awb, wordt de werking van het onderhavige besluit geschorst.

2 Voorschriften

2.1 Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts ten aanzien van de onder hoofdstuk 1 genoemde verbodsbepalingen en soorten verleend voor de plaatsing en het in werking hebben van ten hoogste 2 windturbines (als onderdeel van de 4 windturbines);
2. De rotordiameter mag maximaal 145 meter zijn en de ashoogte mag maximaal 140 meter zijn.
3. De ruimte tussen de windmolens mag ca. 700 meter groot zijn.
4. De ontheffing ziet niet op de ontmanteling van de turbines.
5. De ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
6. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het projectgebied aan de Vennendijk, gelegen in de gemeente Nederweert, één en ander zoals is weergegeven op bladzijde 9 van de bij de aanvraag gevoegde Natuurtoets Windpark Ospeldijk.
7. Tijdens de uitvoering van de bouwwerkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek aan een toezichthouder van de provincie Limburg ter inzage worden gegeven.
8. De ontheffinghouder stelt ten minste tien werkdagen voorafgaande aan de aanvang van het project het bevoegd gezag op de hoogte van de datum waarop werkzaamheden worden gestart. Deze melding kunt u per post versturen naar postbus 5700, 6202 MA Maastricht of via de Berichtenbox voor bedrijven, onder vermelding van zaaknummer 2018-200723.
9. Het aantal aanvaringslachtoffers onder vogels dient jaarlijks te worden gemonitord. De ontheffinghouder dient monitoring van de door de windturbines veroorzaakte slachtoffers uit te voeren na ingebruikname van de eerste windturbine en op basis van een door GS goed te keuren monitoringsplan. Een voorstel voor dit monitoringsplan dient binnen uiterlijk drie maanden voor het operationeel worden van de windturbines te worden ingediend bij GS via de Berichtenbox voor bedrijven: <https://mijn.overheid.nl/berichtenbox/inbox/>.
10. Bij het opstellen van dit plan dient in ieder geval rekening gehouden te worden met de specificatie, de onderbouwing van de zoekintensiteit en de periode waarin monitoring plaatsvindt naar slachtoffers onder vogels en vleermuizen. In de monitoringsrapportage dient in ieder geval vermeld te worden:
  - Verwacht aantal slachtoffers per soort onder vogels, zoals aangegeven in de aanvraag;
  - Geteld aantal slachtoffers per soort onder vogels;
  - Een beoordeling van het aantal daadwerkelijk aangetroffen slachtoffers onder vogels en vleermuizen afgezet tegen het aantal verwachte slachtoffers onder vogels en vleermuizen en de verhouding van de daadwerkelijk aangetroffen vogelslachtoffers ten opzichte van de 1% ORNIS mortaliteitsnorm.
  - Eventueel voorgestelde aanvullende maatregelen om slachtoffers te beperken.

11. Jaarlijks voor 1 maart van het jaar, volgend op het jaar waarop de rapportage betrekking heeft, dient een rapportage van deze monitoring ter beoordeling aan GS te worden overlegd. Deze kan via de Berichtenbox voor bedrijven: <https://mijn.overheid.nl/berichtenbox/inbox/> worden verzonden. Naar aanleiding van de monitoring kunnen GS besluiten aanvullende voorschriften op te nemen in de ontheffing of voorschriften aan te passen dan wel in te trekken.
12. De ontheffinghouder kan nadat tenminste drie jaren na ingebruikname van de windturbines is gemonitord en indien de monitoringsresultaten niet in negatieve zin afwijken van de verwachte aantal slachtoffers onder vogels en vleermuizen, een verzoek bij GS indienen tot intrekking van de verplichting tot monitoring. GS behouden gedurende de ontheffingsperiode de mogelijkheid om opnieuw een monitoringsverplichting op te leggen indien zij dit noodzakelijk achten.

2.2 Specifieke (soort)voorschriften

13. Bouwwerkzaamheden worden uitgevoerd buiten de kwetsbare broedperiode van vogels (circa 15 februari - 15 augustus), tenzij voorafgaand aan deze periode wordt aangevangen met de werkzaamheden en deze op de specifieke werklocatie zonder onderbreking worden voortgezet, danwel op aanwijzing van een deskundige andere maatregelen worden getroffen om het broeden van vogels te voorkomen.
14. Bij aanwezigheid van een broedgeval van een vogel binnen de versturende invloedssfeer van de bouwwerkzaamheden worden de activiteiten onmiddellijk gestaakt en neemt de ontheffinghouder contact op met de provincie Limburg, cluster Vergunningen, via telefoonnummer 043 - 389 76 49.
15. Bouwputten met steile wanden worden met stevige rasters ontoegankelijk gemaakt voor de das (*Melis melis*).

2.3 Overige voorschriften

16. Overdracht van deze ontheffing aan een rechtsopvolger wordt aan de provincie Limburg gemeld via postbus 5700, 6202 MA Maastricht of via de Berichtenbox voor bedrijven, onder vermelding van zaaknummer 2018-200723.
17. De werkzaamheden, conform bovengenoemde voorschriften, worden uitgevoerd in afstemming met een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Onder een deskundige wordt verstaan:
  - a. een inhoudelijke medewerker op het gebied van soorten bij een ecologisch adviesbureau;
  - b. of een persoon die beschikt over een afgeronde hbo- of universitaire opleiding met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
  - c. of een persoon die beschikt over een afgeronde mbo-opleiding, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
  - d. of een persoon die beschikt over een door ervaring opgedane gelijkwaardig niveau;

- e. of een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij een Nederlandse beschermingsorganisatie;
- f. of een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de monitoring en/of bescherming van soorten.

3 Procedure

3.1 Aanvraag

Op 30 januari 2018 heeft XXX een aanvraag om ontheffing ingediend voor de volgende in de Wnb verboden handelingen:

- het opzettelijk doden van exemplaren van de in hoofdstuk 1 genoemde 27 Vogelrichtlijnsoorten, artikel 3.1, lid 1, Wnb;
- het opzettelijk doden van de in hoofdstuk 1 genoemde 5 vleermuissoorten, artikel 3.5, lid 1, Wnb.

De aanvraag bestaat uit de volgende stukken:

- Aanvraagformulier ontheffing - inclusief module soortenbescherming;
- Natuurtoets windpark Ospeldijk;
- Onderzoek vleermuizen Windmolenpark Ospeldijk 2017

3.2 Bevoegd gezag

De handelingen worden in zijn geheel verricht in de provincie Limburg. Gelet op artikel 1.3 Wnb en de artikelen 3.3 en 3.8 Wnb is ons college het bevoegd gezag voor het verlenen van de ontheffing.

3.3 Voorbereidingsprocedure

Dit besluit is voorbereid met de reguliere voorbereidingsprocedure als beschreven in titel 4.1 van de Awb. Op een aanvraag om ontheffing wordt op grond van artikel 5.1, lid 1, Wnb in beginsel binnen dertien weken na de datum van ontvangst beslist. Ingevolge artikel 5.1, lid 2, Wnb is de beslistermijn met zeven weken verlengd.

Van het besluit wordt mededeling gedaan via de internetsite van de provincie Limburg (www.limburg.nl).

4 Overwegingen

De Wet natuurbescherming bevat regels voor het behoud van de biologische diversiteit en de bescherming van kwetsbare dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving. Enerzijds is Nederland hiertoe gehouden op grond van internationale verdragen en Europese richtlijnen. De Wet natuurbescherming kent daarom beschermingsregels voor soorten die onder de Europese Vogelrichtlijn zijn beschermd ('Vogelrichtlijnsoorten') in paragraaf 3.1, alsmede voor soorten die middels de Europese Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn bescherming genieten ('Habitatrichtlijnsoorten') in paragraaf 3.2. Anderzijds voorziet paragraaf 3.3 van de wet in regels voor een limitatief aantal soorten waarvan de bescherming niet internationaalrechtelijk is geregeld, maar waartoe de nationale wetgever op eigen initiatief heeft besloten ('andere soorten'). Deze drie beschermingsregimes kennen elk eigen verbodsbepalingen en voorwaarden voor ontheffing van de verboden. De voorliggende aanvraag heeft betrekking op het beschermingsregime voor Vogelrichtlijnsoorten (§ 3.1) en Habitatrichtlijnsoorten (§ 3.2)

4.1 Beschermingsregimes Vogelrichtlijnsoorten § 3.1 en Habitatrichtlijnsoorten § 3.2

Op 30 januari 2018 hebben wij ontvangen van Burgerwindpark Ospeldijk BV een aanvraag om ontheffing van het in artikel 3.1, lid 1, Wnb opgenomen verbod om exemplaren van de in hoofdstuk 1 genoemde 27 Vogelrichtlijnsoorten opzettelijk te doden. Daarnaast ziet de aanvraag om ontheffing van het in artikel 3.5, lid 1, Wnb opgenomen verbod op het opzettelijk doden van de in hoofdstuk 1 genoemde 5 vleermuissoorten. De aanvraag om ontheffing wordt aangevraagd voor een periode van 40 jaar (1 januari 2019- 1 januari 2049).

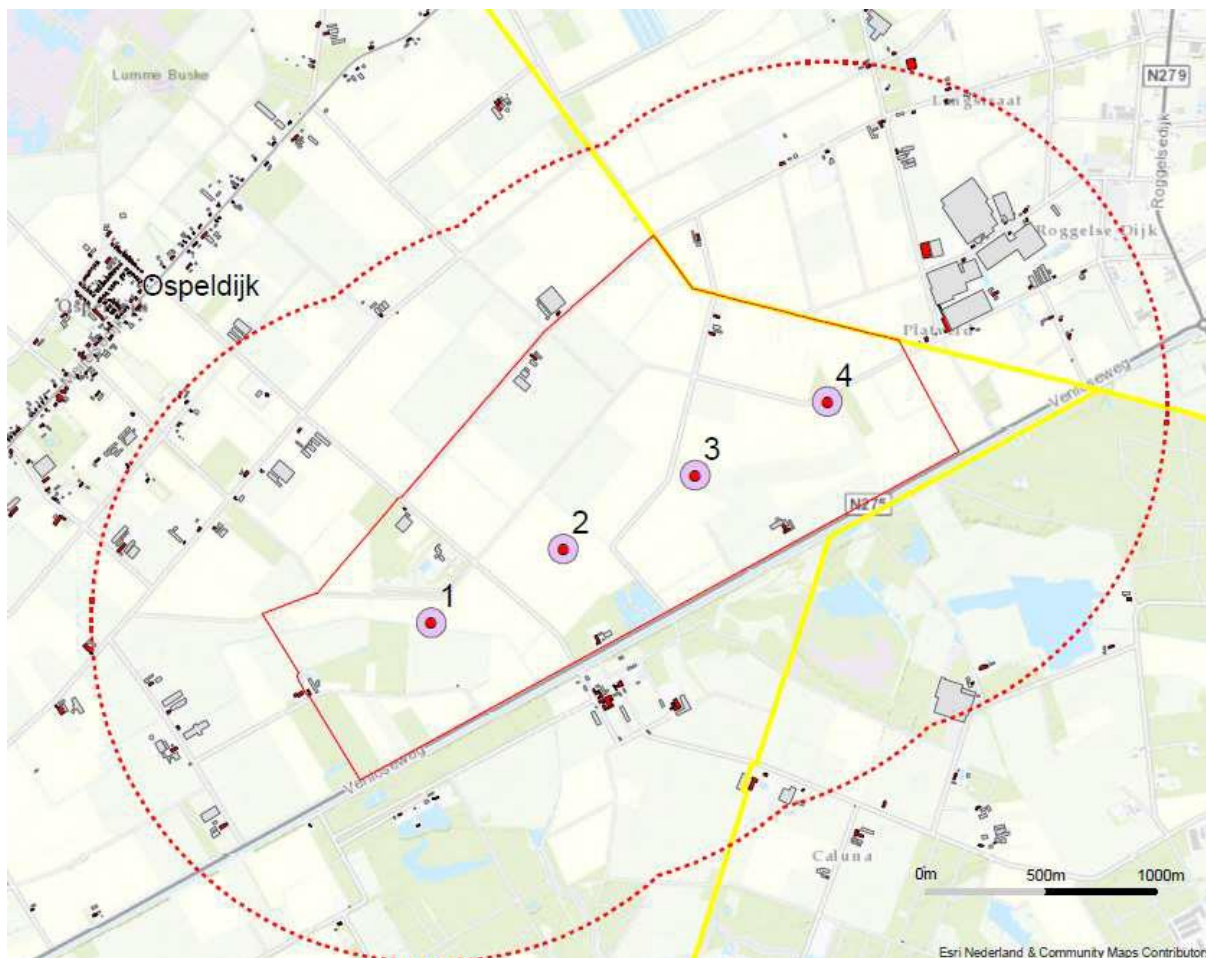
Een ontheffing van de bovengenoemde verbodsbepalingen kan worden verleend als aan elk van de volgende voorwaarden, zoals opgenomen in artikel 3.3, lid 4, Wnb en 3.8, lid 5, Wnb, is voldaan:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- de handeling is nodig in het kader van een of meer van de in bovengenoemde artikelen genoemde belangen;
- de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Een toetsing aan deze aspecten heeft plaatsgevonden, en is beschreven in paragraaf 4.3.

4.2 Omschrijving aanvraag

Het initiatief voor Windpark Ospeldijk is gericht op de ontwikkeling van een windpark bestaande uit vier windturbines ten zuidoosten van het dorp Ospeldijk, in de gemeente Nederweert. XXX zijn de initiatiefnemers van het windpark. Het windpark zal bestaan uit een lijnopstelling van vier windturbines met een onderlinge afstand van circa 700 meter. De totale lengte van de lijnopstelling bedraagt circa 2 km. Het betreft windturbines met een ashoogte tussen de 110 en 140 meter en een rotordiameter tussen de 110 en 145 meter.

Figuur 1: Projectgebied (rood gearceerd). De onderhavige ontheffing ziet op de turbines 3 en 4 die zullen worden geëxploiteerd door XXX

De turbines worden geplaatst op een fundering van circa 25 meter doorsnede. Naast het realiseren van de windturbines worden ook diverse bijbehorende voorzieningen ten behoeve van de windturbines aangelegd. Het betreft kabels, dataleidingen, wegen en paden, dammen, duikers, kraanopstel-, los-, laadplaatsen en voorzieningen ten behoeve van energietransport zoals transformatorhuisjes. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van bestaande wegen en paden. Waar nodig worden echter nieuwe wegen en paden aangelegd om adequate toegang te verkrijgen tot de windturbines. Er hoeven geen bomen te worden gekapt of gebouwen te worden gesloopt ten behoeve van de realisatie van het windpark.

Om aan de norm van slagschaduwhinder te voldoen moeten de windturbines worden voorzien van een stilstand regeling. Een dergelijke regeling zorgt ervoor dat de turbines op geprogrammeerde dagen en tijdstippen voor de duur van de slagschaduwpassage worden stilgezet om zo slagschaduwhinder te voorkomen op een woning. Dit om te voldoen aan artikel 3.12 van de Activiteitenregeling milieubeheer. Op die manier kan de slagschaduw op de gevoelige objecten worden gereduceerd en kan aan de norm worden voldaan.

4.3 27 Vogelrichtlijnsoorten en 5 Habitatrichtlijnsoorten

4.3.1 Andere bevredigende oplossing

Alternatieve vormen van duurzame energie

De Europese Richtlijn hernieuwbare energie (richtlijn 2009/28/EG) verplicht Nederland om in 2020 14 procent van het totale bruto eindverbruik aan energie afkomstig te laten zijn uit hernieuwbare bronnen, oftewel duurzame energie. Deze Europese verplichting is de basis voor het rijksbeleid ten aanzien van de opwekking en de toepassing van windenergie (zie hierna onder 4.3.2). Het Rijk en de provincies hebben een akkoord gesloten over het realiseren van 6000 MW operationeel vermogen uit wind in het jaar 2020. De taakstelling voor de provincie Limburg is in totaal 95,5 MW. Voor windenergie bestaan weliswaar alternatieven zoals zonne-energie en biomassa, maar om de bindende doelstellingen uit de Richtlijn hernieuwbare energie te behalen is de opschaling van al deze energievormen nodig.

Het realiseren van windturbines op land is essentieel voor het behalen van de doelstellingen. Dit omdat Nederland rijk is aan wind en vanwege klimatologische en geomorfologische kenmerken minder gebruik kan maken van bijvoorbeeld waterkracht en zonne-energie. Daarnaast blijkt dat met windturbines efficiënt duurzame energie kan worden opgewekt. Windenergie heeft bovendien diverse voordelen, zoals een relatief gering ruimtebeslag en een multifunctioneel gebruik van de ruimte.

De ruimtelijke uitwerking van de doelstellingen ten aanzien van wind op land is vastgelegd in de Structuurvisie Windenergie op land (2014). De structuurvisie wijst op basis van landschappelijke en natuurlijke kenmerken gebieden aan die hiervoor kansrijk zijn. In het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) is op zorgvuldige wijze een aantal voorkeursgebieden voor de concentratie van windparken (alsook uitsluitingsgebieden) aangewezen. De voorgestelde locatie voor windpark Ospeldijk valt binnen het voorkeursgebied voor windenergie en ligt geheel buiten de uitsluitingsgebieden voor windenergie uit het POL.

Conclusie

Voor het voorgestelde initiatief bestaat geen andere bevredigende oplossing.

4.3.2 Belang

Volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang

Voor de energietransitie in Limburg is een significante toename van het areaal aan duurzame energie onontbeerlijk. De ontwikkeling van windturbines speelt hierin een belangrijke rol. Het initiatief voor Windpark Ospeldijk is gericht op de ontwikkeling van een windpark bestaande uit vier windturbines ten zuidoosten van het dorp Ospeldijk, in de gemeente Nederweert. XXX zijn de initiatiefnemers van het windpark.

De productie van duurzame energie van het windpark is afhankelijk van de precieze invulling geraamd op 25 tot 40 miljoen kWh per jaar. XXX zullen ieder de realisatie en exploitatie van twee windturbines op zich nemen. Beide initiatiefnemers werken echter samen en het is de bedoeling om het windpark als één geheel te beschouwen. Deze aanvraag ziet dan ook op het windpark als één geheel, bestaande uit vier windturbines. Het doel van het project is om windturbines te exploiteren ten einde elektriciteit op te wekken uit wind, een hernieuwbare bron van energie. Het belang van windenergie ligt in het bijzonder in de bijdrage aan het beperken van de klimaatverandering, de transitie naar hernieuwbare energie en de vermindering van de afhankelijkheid van energie-exporterende landen en

het verbeteren van de luchtkwaliteit. Uit het werkprogramma "Schoon en Zuinig" blijkt de ambitie om een aanzienlijk deel van het totale energieverbruik in Nederland in 2020 duurzaam te produceren.

Daarnaast wordt waarde gehecht aan de (bindende) verplichtingen ingevolge richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement ende Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van richtlijn 2001/77/EG en richtlijn 2003/30/EG (hierna: de Richtlijn voor hernieuwbare energie). Ingevolge de Richtlijn voor hernieuwbare energie dient Nederland er immers voor te zorgen dat het aandeel energie uit hernieuwbare bronnen in 2020 minstens gelijk is aan 14%. In het Energierapport 2011 is voorts het energiebeleid van het huidige kabinet (Rutte) opgenomen. Voor de korte termijn wordt in het Energierapport 2011 verwezen naar de Europese doelstelling voor Nederland van 14% hernieuwbare energie in Nederland. Het windturbinepark is noodzakelijk om de kabinetsdoelstelling inzake de duurzame energievoorziening te kunnen halen.

Door klimaatverandering kan de openbare veiligheid en volksgezondheid in gevaar komen. Hierbij kan gedacht worden aan zeespiegelstijging met risico op overstroming, langere droogteperiodes, zoetwatervoorziening, verandering van aanwezigheid infectieziekten, voorkomen van extreme hitte en koude en optreden van hittegolven. Door minder afhankelijk te worden van fossiele brandstoffen kan de klimaatverandering worden beperkt en vertraagd. Maar tevens zal de luchtkwaliteit sterk verbeteren, omdat er bij de productie van elektriciteit geen emissies vrijkomen welke schadelijk zijn voor de volksgezondheid en welke bijdragen aan klimaatverandering. Dit is conform het belang waarop afgeweken kan worden van de verbodsbepalingen genoemd in het guidance document van de Europese Commissie over windmolens (Zie EU Guidance on wind energy development in accordance with the EU nature legislation).

Deze openbare veiligheids- en gezondheidsbelangen, die in paragraaf 3.1 Wnb (Vogelrichtlijnsoorten) worden bedoeld, wegen in dit geval zwaarder dan het ecologisch belang (het voorkomen van effecten op de betrokken Vogelrichtlijnsoorten).

De volksgezondheid, openbare veiligheid of dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;

Elektriciteitsvoorziening

Een belangrijk deel van de huidige elektriciteitsvoorziening wordt geleverd door centrales die voor hun productie afhankelijk zijn van koeling door middel van koelwater uit de grote rivieren. Ten gevolge van klimaatverandering zal de beschikbaarheid van koelwater en daarmee de elektriciteitsproductie in bepaalde perioden sterk afnemen. De oorzaken hiervan zijn gelegen in hogere watertemperaturen waardoor minder koelwater mag worden geloosd, maar specifiek gedurende hittegolven. Naast de belangrijke bijdrage aan het beperken van klimaatverandering om de effecten op de elektriciteitsvoorziening te beperken, is het belang van hernieuwbare energie, specifiek windenergie, daarbij ook gelegen in het versterken van de energievoorziening door onder meer het verminderen van de afhankelijkheid van brandstoffen uit politiek instabiele regio's.

Economie

Klimaatverandering kan leiden tot belangrijke economische schade, door overstromingen, weersextremen en beperkingen in zoetwatervoorzieningen, bedreiging van energievoorziening, vermindering van beroepsscheepvaart, verandering van de productieomstandigheden, meer schade bij meer extremen in het weer door bijvoorbeeld tekort aan zoet water, toenemend risico op ziekten en plagen en verzilting ten gevolge van een hogere zeespiegel. Door de overheid is de ambitie vastgelegd om in het jaar 2020 20% van de jaarlijkse energiebehoefte te verkrijgen uit (meerdere typen) hernieuwbare (duurzame) energiebronnen. Deze doelstelling is mede ingegeven door ambities op Europees niveau.

Ten aanzien van de betreffende bronnen valt te denken aan windenergie (windmolens), zonenergie (zonnepanelen), biomassa (vergisting), bodem (aardwarmte) en water(kracht). Deze voorgenomen duurzame ontwikkeling en doelstelling zal de komende jaren voornamelijk worden toegeschreven aan windenergie, aangezien dit een van de goedkoopste en makkelijkste manieren is om hernieuwbare energie te produceren. Het onderhavige windpark zal bijdragen aan de doelstelling. Daarnaast zal Nederland minder afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen.

Deze openbare veiligheids- en gezondheidsbelangen en andere dwingende redenen van groot openbaar belang, die in paragraaf 3.5 Wnb (Vogelrichtlijnsoorten) worden bedoeld, wegen in dit geval zwaarder dan het ecologisch belang (het voorkomen van effecten op de betrokken Vogelrichtlijnsoorten).

Ten aanzien van het gebruik van het belang flora- en fauna kan dit alleen worden gebruikt in relatie tot een nadrukkelijke verbetering van de ecologische waarden worden gebruikt. Gedeputeerde Staten beschouwen een dergelijke verbetering als de situatie na de ingreep, in potentie, voldoende potentieel heeft om de huidig aanwezige deelpopulatie met 50 % te doen toenemen. Er zijn echter genoeg belangen waar wel aan wordt voldaan.

4.3.3 Staat van instandhouding

Vogelsoorten

Jaarlijks worden circa 40 vogelslachtoffers van Windpark Ospeldijk voorzien. Uit de berekeningen van Bureau Waardenburg blijkt dat voor alle 27 soorten de voorspelde sterfte ruim onder de 1%-Mortaliteitsnorm (ORNIS-criterium) ligt en kan een effect van de additionele sterfte in Windpark Ospeldijk op de gunstige staat van instandhouding voor wat betreft het relevante populatieniveau van de betrokken soorten op voorhand met zekerheid worden uitgesloten. Dit betekent dat voor alle soorten geldt dat de additionele sterfte veroorzaakt door Windpark Ospeldijk gezien kan worden als een kleine hoeveelheid die niet zal leiden tot een negatief effect op de GSI van de betreffende populatie.

Vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en de gewone grootoorvleermuis)

In het toekomstige Windpark Ospeldijk kan sprake zijn van overtreding van verbodsbepalingen vanwege mogelijke aanvaringsslachtoffers onder de genoemde vleermuissoorten waarvoor een ontheffing nodig is.

Uit de berekeningen blijkt dat voor alle vleermuissoorten geldt dat de voorspelde sterfte onder de 1%-mortaliteitsnorm ligt. Een effect van het windpark op de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie van de betreffende vleermuissoorten is dan ook uitgesloten.

Om te kunnen beoordelen of de staat van instandhouding daadwerkelijk niet wordt aangetast dienen er monitoringsgegevens overgelegd te worden.

4.4 Conclusie

4.4.1 27 Vogelrichtlijnsoorten - art. 3.1, lid 1, Wnb

Het toetsingskader dat betrekking heeft op het beschermen van Vogelrichtlijnsoorten biedt ten aanzien van de 27 in hoofdstuk 1 genoemde soorten voldoende gronden voor ontheffingverlening van de verbodsbepaling als opgenomen in artikel 3.1, lid 1, Wnb.

4.4.2 5 vleermuissoorten - art. 3.5, lid 1, Wnb

Voorts biedt het toetsingskader dat betrekking heeft op het beschermen van Habitatrichtlijnsoorten ten aanzien van de 5 genoemde vleermuissoorten voldoende gronden voor ontheffingverlening van de verbodsbepaling als opgenomen in artikel 3.5, lid 1, Wnb.

4.4.3 Ten overvloede

Het is mogelijk dat in het projectgebied andere, dan uit onderzoeken gebleken, beschermde soorten voorkomen. In dat geval is mogelijk toch sprake van een overtreding van een of meer verbodsbepalingen van paragraaf 3.1 en/of paragraaf 3.2 Wnb en/of paragraaf 3.3 Wnb.

Bij (mogelijke) overtreding van verboden waarvoor bij dit besluit geen ontheffing is verleend, dient bij het bevoegd gezag een (aanvullende) ontheffing te worden aangevraagd.

4.4.4 Zorgplicht

Onverminderd de vrijstellingen, gedragscodes en ontheffingen dient altijd de wettelijke zorgplicht als bedoeld in artikel 1.11 Wnb voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in acht te worden genomen. Dat houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.